

Poecilia Bladet

TIDSSKRIFT FOR POECILIA SCANDINAVIA

**Møde om goodeider og Xiphophorus i Leipzig -
Hjemme hos Ervin - Plante-anbefalinger
Xiphophorus pygmaeus - Hvad med mollyene**

nr. 4 2023 | 46. årgang | www.poecilia.org

Deadlines

Deadline til næste nr. (nr. 1/2024)
er fredag den 19. januar 2024

REDAKTION OG LAYOUT

Michael Winther
John K. Christensen

TRYK

LaserTryk.dk A/S

FORSIDEFOTO

Xiphophorus pygmaeus.
Foto: redaktionen

DISTRIBUTION

Kai Qvist

Hjælp os med bladet

I redaktionen bliver vi glade, når
vi får kommentarer, artikler,
noter, ideer og forslag til bladet.
Sendes til blad@poecilia.org

2023 ©

Poecilia Scandinavia
Kopiering og videreformidling af
indhold kun tilladt efter skriftlig
aftale med forfatteren.

Ved oversættelser forudsætter
redaktionen, at oversætteren
har den nødvendige tilladelse.

INDHOLD

- 4 **Formandens klumme**
 - 5 **Møde om goodeider og Xiphophorus i Leipzig**
 - 7 **Hjemme hos Ervin Petersen**
 - 11 **Plante-anbefalinger fra et hjemmemøde**
 - 13 **Sværddrageren med verdens mindste sværd
Xiphophorus pygmaeus**
 - 17 **Hva med Mollyerne?**
 - 21 **Billig fiskeruse fik fiskene ind**
 - 22 **Artslisteførerens side**
-

Poecilia fylder 50 - Det fejrer vi med Ungeføder Weekend

31. august - 1. september 2024

Michael Winther holdt i september et foredrag om goodeider i Aarhus Akvarieforening.

Aarhus Akvarieforening donerede i den forbindelse 500 kr til bevaringsarbejde i Mexico.

Formandens klumme

Vores nye hjemmeside har nu været kørende i nogle måneder, og der har kun været ganske få småting, der skulle rettes og tilpasses. De få tilbagemeldinger, vi har fået, er alle positive, specielt at det nu er nemmere og mere enkelt at indberette sine arter.

Vores hjemmeside er bevidst gjort mere enkel og overskuelig, da en hjemmeside i dag har en anden funktion end tidligere. Det betyder dog ikke at udvikling og nye tiltag nedprioriteres. Vi vil løbende vurdere og tilpasse siden i takt med behovet, så vi ikke igen står i en situation, hvor tiden løber fra vores hjemmeside.

Efter skiftet til den nye hjemmeside, hvor de eksisterende indberetninger ikke blev overført, kommer der stille og roligt flere og flere indberetninger til artslisten.

Der er dog et stykke vej endnu, da der stadig er mange, som ikke har indberettet. Det kan der være mange gode grunde til, men indtil videre har kun ca. en tredjedel af medlemmerne indberettet.

Vores artsliste har mest værdi, hvis så mange som muligt indberetter deres arter. Har du arter, der endnu ikke er indberettet, så håber vi, du vil bruge lidt tid på at opdatere din artsliste.

Har du spørgsmål til, eller problemer med, at indberette i det nye system, så kontakt vores artslistefører som gerne er behjælpelig.

Poecilia har igen været på messe i Viborg, hvor vi havde en velbesøgt stand. Messer er et godt mødested for akvarister med forskellige interesser og dermed en god mulighed for at fortælle, hvad vi står for.

Det at vores fisk kun er udstillet og ikke til salg, er nok den største anledning til at komme i kontakt med folk om vores del af hobbyen.

Næste gang Poecilia er på messe er i Vejle den 24. og 25 februar 2024, hvor vi står klar til møde medlemmer og nye akvarister.

Næste år fylder selskabet 50 år og det skal fejres med en Ungeføder Weekend 31. august - 1. september 2024. Hvis du har ideer til fejringen, så skynd dig at komme med dem.

Ud fra fordelingen af medlemmer har vi valgt at lægge weekenden i Nordjylland. Der er lufthavn og gode færge- og vejforbindelser til Sverige, Norge og det øvrige Europa

Kontingent

Du får en mail, når det er tid at forny kontingentet - og så skulle det være nemt at klare via den nye hjemmeside.

Hyg dig med bladet.

Møte om goedeider og *Xiphophorus* i Leipzig

Tekst: Andreas Tveteraas

Andreas fortalte om tilstanden hos nordplatylene tidlig i 1990-tallet. Foto Kay Urban

Den 29.09 - 01.10 ble det avholdt et møte for de to internasjonale arbeidsgruppene for *goodeider* og *Xiphophorus* i Leipzig, Tyskland. Møtet ble arrangert av «VDA arbeidskrets for levendefødere». Det er veldig mange år siden sist jeg reiste på et fiskemøte, men denne gangen ble fristelsen for stor.

I møtet om *Xiphophorus*, fortalte Marketa Rejlkova fra Ostrava Zoo om en nylig tur til nordlige Mexico. Formålet med turen var å besøke biologene ved Universitetet i Monterrey og undersøke mulighetene for å starte et samarbeid med dem om bevaringsarbeid for fisk fra denne delen av Mexico. Sammen

med biologene besøkte Rejlkova alle de kjente lokalitetene til nordplatylene (*Xiphophorus couchianus*, *gordoni* og *meyeri*). Kun *gordoni* finnes fortsatt i naturen. *X. couchianus* og *meyeri* ser ut til å være helt forsvunnet fra naturen. I en liten fjellbekk i utkanten av Monterrey ble det for noen år siden funnet en platy-populasjon som foreløpig ikke er vitenskapelig identifisert. Den kalles *Xiphophorus sp* «Regio» og finnes fortsatt i et lavt antall i denne lille bekken. Om det dreier seg om en populasjon av *X. couchianus*, en ubeskrevet art eller eventuelt om en hybrid, er foreløpig uvisst.

Michael Köck studerer Monterrey-platy (*X. couchianus*) i Zoo Leipzig. Foto: Andreas Tveteraas

Undertegnede holdt et innlegg om hvordan tilstanden var for de ulike nordplatylene i deres habitater da jeg bodde og studerte i Monterrey på tidlig 1990-tallet. På den tiden fantes fortsatt Apodaca-platyen (*X. cf. couchianus*) i fire kilder i bydelen Apodaca i Monterrey og *X. meyeri* levde i sitt vakre habitat i landsbyen Muzquiz.

Til sist fikk vi et innlegg fra to av biologene i Monterrey om hvordan de håper å etablere et senter for bevaring av truede fiskearter på universitetet. Forhåpentligvis kan dette bli et senter liknende det som er etablert ved universitetet i Morelia, men det mangler i dag både utstyr, kapasitet og kompetanse til denne typen bevaringsarbeid. Men, gjennom tålmodig samarbeid kan dette bli bra!

Til goodeide-møtet var Michael Köck kommet fra Mexico for å fortelle om sine opplevelser etter fire måneder i Morelia. Michael er ansatt ved Haus des Meeres i Wien, men har nå flyttet til Morelia på ubestemt tid og deltar veldig aktivt i arbeidet ved bevarings-senteret for goodeider på universitetet der.

Michael fortalte om arbeidet med å reintro-

dusere *Skiffia francesae* i Rio Teuchitlan, som nå ser ut til å være vellykket. Han fortalte også om planer for å restaurere den opprinnelige fiskefaunaen i Camecuaro-sjøen, der introduserte arter som karpe og bass har overtatt det meste av habitatet.

Avslutningsvis ble det holdt en stor auksjon, med mange sjeldne arter til salgs, blant andre *Hubbsina turneri*, *Girardinichthys viviparus* og mange Characodon populasjoner.

På søndag fikk vi være med på en omvisning i akvariedelen av Leipzig zoo. Her kunne vi se både *Zoogoneticus tequila* og *X. couchianus* i utstillingen, fordi denne dyrehaven deltar i bevaringsarbeidet for disse artene.

Alt i alt en veldig innholdsrik helg, med hyggelig samvær med dyktige, engasjerte akvarister fra mange europeiske land. Det var flere som spurte om når Poecilia 50-års jubileum vil bli avholdt og som gjerne vil ta turen dit.

Michael Köck holder foredrag om sitt arbeid i Morelia. Foto: Andreas Tveteraas

Hjemme hos Ervin Petersen

Interview: Redaktionen

Fotos: Ervin Petersen

Glimt fra Ervins akvariekælder

Ifølge artslisten har Ervin Petersen 28 forskellige arter af ungefødere svømmende i sine akvarier. Han er dermed det danske Poecilia-medlem med flest forskellige arter (stadig ifølge artslisten).

Men han har også mange års erfaring som både akvarist, som medlem af mange forskellige akvarieforeninger og fra nogle år som dyrehandler på Fyn. Desuden har han været næstformand i Poecilia.

Hvordan kom du i gang med ungefødende, og hvor længe har du holdt ungefødere?

“Jeg startede allerede med at interessere mig for akvarier og fisk, da jeg var 10-12 år. Vi havde en nabo her i det sønderjyske, som havde en ål i et akvarium. Den var vi drenge jo meget fascineret af,” fortæller Ervin.

“Da jeg var 16, flyttede vi til Nyborg, og jeg

fik interessen for akvarier igen. Jeg har altid interesseret mig for ungefødere, men det var nok mere blandet landhandel, hvad jeg havde af fisk dengang.”

Ervin blev medlem af Nyborg Stuekulturforening og startede senere en dyrehandel sammen med sin kone. Her var der alt fra firben, slanger, papegøjer og aber, samt selvfølgelig også en del fisk. Han havde desuden job som postbud, så konen passede selv butikken en del af dagen.

“Men efterhånden blev det for meget arbejde, så i 1982 lukkede vi forretningen og flyttede tilbage til Haderslev”. Ervin havde reolerne med fra forretningen. De blev sat op i en udbygning og der kom liv i akvarierne igen. Han var her med i den daværende Haderslev Akvarieklub.

Der er bundlag i alle Ervins akvarier

Vi var også med på en tur til Venezuela, hvor det var spændende at sejle rundt på små floder og bække. Jeg nåede at få en flok guppyer med derfra. Dem havde jeg i en fem-seks år.

Nu har han omkring 30 akvarier i kælderen, de fleste på 70 liter og et par på omkring 200 liter. Efterhånden er det mest ungefødere, der svømmer rundt i akvarierne. Ervin har fået mere og mere fokus på fisk med styr på fangststederne.

“Jeg blev medlem af Poecilia i 2015 især fordi jeg gerne ville have fat i fisk med naturlige farver.”

Hvilke arter er du særlig glad for? Er der nogen slægter, du har specialiseret dig i?

“Jeg er blevet mere og mere interesseret i *goodeider*. De er meget mere tillidsfulde, end fx sværddragerne, som er meget sky. Jeg har faktisk også problemer med at holde sværddrager gennem længere tid. Det er som om

stammen bliver svagere og ikke trives godt.”

Hvor ofte fodrer du? Med hvad?

“Det er efterhånden blevet svært at finde levende foder i al fald her omkring, hvor jeg bor. Derfor er jeg begyndt at fodre med levende artemia og frostfoder, samt selvfølgelig tørfoder, hvor jeg bruger flere forskellige slags.”

“Jeg fodrer en gang om dagen. Det er ved 19-tiden om aftenen, hvor jeg bruger en time eller to i akvariekælderen. får jeg også skiftet vand og hvad der ellers skal ordnes ved akvarierne.”

Hvad med bundlag og planter?

“Der er bundlag i alle mine akvarier. Jeg synes, det er synd for fiskene, hvis der ikke er bundlag. Men bundlaget behøver ikke være tykt. Man kan sagtens have nogle planter i potter ved siden af.”

“Hvis der er unger i akvarierne, så har jeg

som regel også flydeplanter og noget java-mos i. Planterne er også gode til at rense vandet. Jeg har LED-lys over fra 17-23. Jeg har forresten skåret en time ned på lyset. Det giver ikke nogen forskel.”

Hvilket vand bruger du?

“Vi har meget hårdt vand her i Haderslev, men ungføderene får nu udelukkende almindelig hanevand. Men jeg har også nogle syd-amerikanske cichlider, som får halvt osmosevand og halvt hanevand.”

Bruger du nogen tekniske hjælpemidler?

Ervin bruger HMF-filtre. Han er ved at lave dem som filtre i hjørnerne med flere zoner.

Dermed bliver det et grovfilter og et finfilter og så inderst et område med makaronisten, som de bliver kaldt. Det vil forhåbentligt tage det sidste skidt i vandet.

“Det kræver lidt ombygning af akvarierne. Det er jeg i gang med hen over vinteren”, siger Ervin

Filtrene er drevet af en luftpumpe, som henter luften lige over radiatoren og på den måde bliver varmen fordelt i rummet. Om vinteren holder han omkring 24 grader i akvarierne. Om sommeren vil temperaturen skifte lidt mere op og ned.

Hvordan med opdræt?

“Jeg har aldrig haft held med at få unger fra de æglæggende fisk, selvom jeg har prøvet alt muligt, men det lykkedes fint med ungføderne. Hvis jeg ser en hun, der snart skal føde, kommer den i en fødekasse.”

Har du erfaring med ungfødere udenfor?

Ervin har en enkelt gang forsøgt sig med *Zoogoneticus tequila* udenfor. Men der døde alt for mange. Ud af 35 var der kun 10 tilbage, da de skulle ind.

“Så hvis jeg skal prøve det igen, skal setuppet være meget anderledes”, siger Ervin.

Hvad er din største udfordring med ungfødere?

“Den største udfordring er nok at holde stammerne rene og forhindre fisk fra forskellige lokationer i at blive blandet”.

Her kigger Ervin ud over sin akvariekælder

Er du aktiv i en lokalgruppe/artsgrupper?

Udover *Poecilia* er Ervin i dag medlem af Vejle Akvarieforening, hvor han også kan møde sin søn, som også er akvarist.

“Det er køreturen værd og udover messen har vi nogle fine udflugter”, siger Ervin, som også i nogle år været medlem af det tyske VDA Arbeitskreis Lebendgebärende Aquariefische.

“Desuden har jeg besøgt messer i Tyskland og Holland i særdeleshed, hvor min gode ven Stan De Jong har solgt mig nogle gode fisk.”

Ser du nogen problemer i hobbyen?

“Det største problem er nok, at der kommer for få unge mennesker ind, som vil være medlem. Måske skulle naturvejlederne have lidt mere fokus på at fortælle de unge, hvad

der sker i vandløbene. Tidligere kunne man jo holde danske hundestejler i et akvarium, men den slags hører man aldrig om mere.”

Hvad synes du er det bedste ved hobbyen?

“Det bedste ved hobbyen er nok at give sig tid til at iagttage sine fisk og se forskellene på hvordan de enkelte arter opfører sig”, slutter Ervin Petersen.

Godt med flydeplanter i overfladen giver gode skjul til ungerne

Plante-anbefalinger fra et hjemmemøde

Tekst og foto: Redaktionen

Det skal både være frokost og kaffe og kage, når der skal hyggesnakkes til sensommermøde

I starten af september var der sensommermøde i Hammel for Poecilia-medlemmer.

Her var der sat planter på dagsordenen.

Udfordringen var, at hver deltager skulle fortælle om sin yndlingsplante til ungeføderakvariet. Buddene var mest traditionelle akvarieplanter med beskedne krav til lys, CO2 og næring.

- De vokser temmelig langsomt, men de er svære at slå ihjel og kræver ikke ret meget lys. Og så gror de på en trærod, siger Bodil.

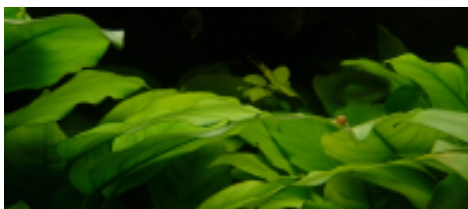
Hun har medbragt nogle *Anubias barteri* fra hendes 375 liter stueakvarie, men det kunne såmænd have været en hvilken som helst *Anubias*-art. De er allesammen gode til ungeføderakvarierne.

Michael har også valgt en *Anubias*, men denne gang en *Anubias nana*.

- Jeg går ikke så meget op i planter. Flere af

mine fisk kræver meget rent vand og jeg suger slam op fra bunden ugentligt. Så er det fint at kunne nøjes med et tyndt lag grus på bunden og nogle *Anubias*, som sidder fast på en sten eller trærod, lyder det fra Michael.

Han fremhæver også, at planten kan være med til at dele akvariet op i flere territorier, hvis man holder fisk, der kan være hårde ved hinanden.

De forskellige Anubias-arter trives med sparsomt lys

- Desuden har jeg taget noget hornblad med. For uden hornblad at gemme sig i, kommer der ingen unger, siger Michael. Hans bedste

tip til at formere planten er at sætte en balje med hornblad et skyggefuldt sted i haven om sommeren. Hornblad gror også godt under åkandblade.

Hornblad giver gode skjulesteder til nyfødte ungeføder-unger

Peter har hentet en flok *Cryptocoryne affinis* op fra et af akvarierne.

- Den trives godt her og danner tætte bestande, uden at der skal alt for meget lys til, lyder det fra ham.

*Her er et blad fra *Crypto-coryne affinis**

Henrik har valgt at sætte fokus på flydeplanter og medbringer frøbid, *Riccia* og korsandemad. Også Ervin har medbragt korsandemad.

Vi diskuterer lidt vores blandede erfaringer med flydeplanter. Nogle kan få dem til at gro, andre ikke. Måske handler det om at have afstand til eventuelle dækglas og undgå, at der drypper kondensvand fra dækglassene ned på flydeplanterne.

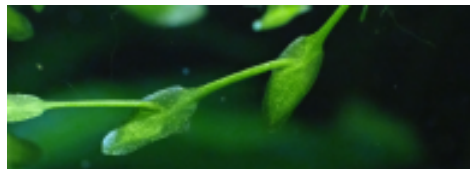
Vi er alle enige om at flydeplanter giver gode skjul til ungerne.

Frøbid giver nogle fine skjulesteder blandt rødderne

Mens man sagtens kan få almindeligt andemad til at trives, er lidt sværere med korsandemad, som vokser lige under vandoverfladen.

Kai fremhæver, at der hvor vores arter lever i naturen er der næsten ingen planter - og hvis man kigger indenfor i Aqualab på universitetet i Morelia, Mexico, er der blot en plantepote i hvert akvarie.

Korsandemad har en meget specielt vækstform

- Men man kan vel sige, at når vi har planter i vores akvarier, så er det en slags havelyst, siger Henrik grinende.

Sværddrageren med verdens mindste sværd

Xiphophorus pygmaeus

Af redaktionen

Akvariet med pygmaeus er fornyligt lagt om. Tidligere var det betydeligt mere tætbeplantet. Jeg tror, fiskene nyder at få lidt mere plads

Den er ikke ret stor, trives i et mindre akvarie, den er ikke kræsen, den er livlig og har nogle fine farver. Den lader sine egne unger i fred og så har den verdens mindste sværd.

Xiphophorus pygmaeus er nærmest den ideelle akvariefisk, hvis man ellers er indstillet på at have et lille specialakvarium til den.

Hannen bliver omkring 3,5 cm og hunnerne op til 5 cm. Grundfarven er lys beige med en

mørk zigzagstribе på langs. Fiskene, især hunnerne, kan i indfaldende lys få et fint blåt metallisk skær.

Hannens sværd er bare to mm, nærmest kun nogle få forlængede finnestråler på halefinnen.

Og så er der både gule og blå hanner. Første gang en gul han er blevet set i naturen er i 1980.

Udbredelsesområdet for *Xiphophorus pygmaeus*, kilde IUCN

Myron Gordon fangede arten første gang i 1939 i den mexicanske flod Rio Axtla. Han lavede sammen med Carl L. Hubbs første gangsbeskrivelsen i 1943.

Nederst på hannens halefinne er verdens mindste sværd på bare en til to millimeter

Levested i naturen

Fiskene lever i Rio Axtla og to af dens bifloder, Rio Huichihuayan og Roi Tancuilin.

Andreas Tveteraas fandt den på en rejse i Mexico ved en stor dam, hvor vandet kommer fra fjeldet og derfra løber videre ud i Rio Huichihuayan.

Han skriver: “Vannet er rasktflytende og

“kølig”, 20°C. Bredderne er lodrette, og dybet varierer mellem 0,5-1 meter. Bunden består af sand og grus, og er i store områder dækket af tette bestander av *Potamogeton sp.*

I denne biotopen forekom *X. pygmaeus* i stort antal. Arten opholdt sig hovedsaglig lige over bunnen, blandt plantene.”

Det er også observeret, at fiskene opholder sig rundt om store sten, hvor de græsser alger.

Andreas iagttager både gule og blå hanner, men de gule er klart i mindretal. Antagelsen er at de gule hanner i højere grad bliver fanget af fx rovfisk netop på grund af farven. I biotopen lever der desuden *X. cortezi*, *X. variatus*, *Heterandria jonesi*, *Gambusia vittata* og *Astyanax fasciatus*.

R. Miller beskriver dens levesteder ved skyggede bredder af mindre vandløb, hvor de opholder sig i vegetation af en vallisneria lignende plante, som *Potamogeton*, *Cabomba*, *Ceratophyllum* og *Myriophyllum*. Bunden kan være mudder, sand, klippe, store sten og vandet kan både strømme svagt og stærkt. De lever ned til to meters dybde.

Temperaturen på dens levesteder bliver beskrevet til at ligge mellem 20 - 23 grader Celsius

Arten er på IUCNs rødliste sat til DD - altså utilstrækkelige data til vurdering af om den er truet.

Akvarieforhold

X. pygmaeus kan trives i akvarier ned til ca. 30 liter. (Dog anbefaler Lothar Wischnath, (1993) akvarier på mindst 100 liter),

Tveteraas (1994) anbefaler en temperatur omkring 20 grader. Hvis temperaturen er for høj i lang tid, vil fiskene mistrives med blege farver og nedsat frugtbarhed.

Fiskene opholder sig i den nederste del af akvariet. De er sky og står for det meste i skjul blandt planterne.

Arten formerer sig relativt langsomt med 2-10 unger pr. kuld, som kommer hver 4. til 6. uge. Til gengæld er ungerne relativt store, omkring 7 mm.

Andreas oplevede en kraftigt overvægt af hanner

Egne erfaringer med fiskene

Mine *X. pygmaeus* fik jeg 2017 fra Jørgen Hedegaard. Fiskene blev oprindeligt fanget i 1996 af Ivan Dibble i El Nacimiento de Rio Huichihuayan.

De lever i et 54 liters akvarie. Det har gen-

Så er der trængsel ved fodertabben

X. pygmaeus han

nem tiden været temmelig tæt beplantet og præget af en temmelig tæt bestand af *X. pygmaeus*. Temperaturen er typisk omkring 20 grader om vinteren og lidt højere om sommeren

Vandet er almindeligt halvhårdt ledningsvand, og jeg vil helst nå at skifte mindst en tredjedel hver uge. Det bliver filtreret gennem et luftdrevet HMFfilter..

Jeg har kun set ganske enkle blå hanner. Jeg har nu kun set dem som anderledes hanner, da mit LED-lys åbenbart ikke får den blå farve frem. Til gengæld har jeg altid temmelig mange gule hanner. Det kommer absolut flest hanner i min bestand.

X. pygmaeus hun

I modsætning til Andras Tveteraas' er mine fisk temmelig nysgerrige og absolut ikke sky. De er også livlige og svømmer rundt i alle vandlag. Det er kun hunnerne, der i al hast stikker af, når der kommer et fiskenet i nærheden af dem.

Jeg fodrer med diverse tørfoder og indimellem levende artemia.

De ser ud til at trives på den kost og der dukker jævnligt små nye pygmaeusser op uden at jeg gør noget særligt for dem.

Det titter ofte små nye pygmaeus-unger frem i akvariet. De er så store at forældrene lader dem i fred

Faktisk er det den mest stabile Xiphophorus-art, jeg har holdt gennem min tid som akvarist. Typisk begynder mine Xiphophorus stammer at blive lidt skravlede efter nogle generationer i mine akvarier, uden at jeg kender årsagen til dette.

Litteratur

Sværddragere og platyer: Andreas Tveteraas, 1994

Freshwater Fishes of Mexico: Robert Rush Miller, 2005

Atlas of Livebearers of the World: Lothar Wischnath, 1993

Lebendgebärende Zierfische: Manfred K. Meyer, 2015

Hva med mollyene?

Tekst og foto: Thomas Aarud

Et par friskfangede sejlfinnemollyer klar til fotografering

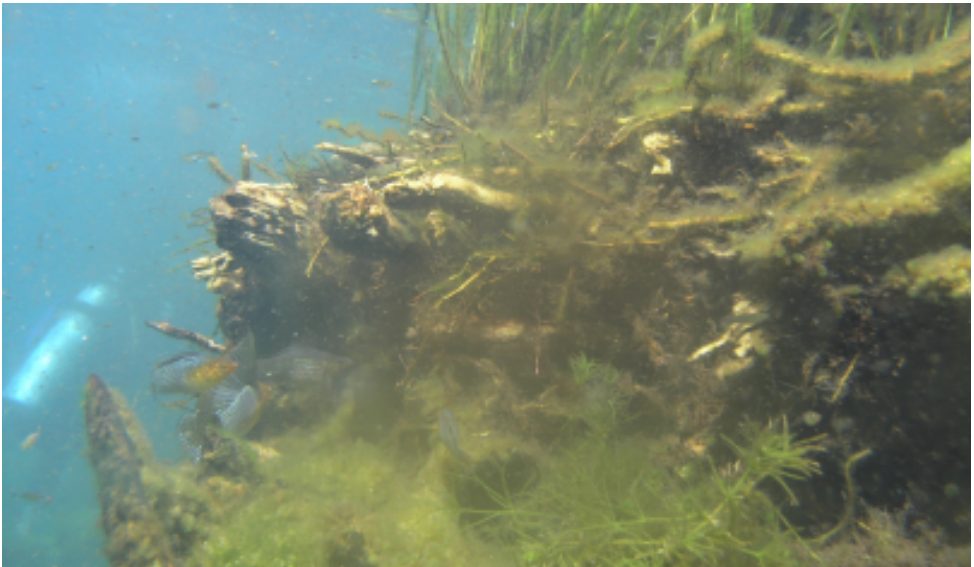
Innledning

I denne artikkelen prøver jeg å diskutere hva som kan være noen av årsakene til den lave interessen for molly-familien. Det som er overraskende er at dette gjelder i alle samfunnsmessig lag fra forskere til hobbyister.

Det er rett og slett liten interesse. Selv lokalbefolkningen, som jeg har spurt på mine ekskursjoner i Mellom-Amerika, ser ut til å anse disse fiskene som verdiløse agnfisk til sportsfiske i havet. Er det rett og slett slik at de er så vanlige og finnes “overalt” som gjør dem uinteressante? Eller har det andre årsakssammenhenger? Hva kan jeg gjøre med dette?

Krav

Det er helt klart at molly-familien stiller en rekke krav for å trives. Observasjonene tyder på at denne familien med fiskearter foretrekker en så jevn mattilgang som mulig. De er i stor grad algeetere, men kan også spise mikroorganismer. I tillegg har de fleste artene et behov for forhøyede verdier av kalsium og magnesium. Dette er endog et behov som de lærde strides om. Selvom det ikke kan bestrides at flere av artene lever i biotoper med relativt mineralrikt vann med kalsium og magnesium. En ting er hva som skal til for at en art overlever, mens noe annet er hva en art trenger for å trives.

Se godt etter: tu hunner søger føde og to hanner forsøger at imponere dem

Kvantitet vs kvalitet

Da jeg vokste opp på 90-tallet kunne man kjøpe eksepsjonelle eksemplarer av voksne seilfinnemollyer og sorte sphenops i dyrebbutikkene. Disse var usedvanlig produktive.

Kull på over 100 individer var ganske normalt. Individene var svært flotte med kraftige kroppsform og farger. I årene utover på 2000-tallet var disse individene unntakene. I dag er det helt fraværende. Kvaliteten har også generelt redusert seg mye. Individene er små og er plaget av sykdommer.

Dette har en klar årsakssammenheng.

Ettersom man på 90-tallet hadde et helt annet fokus i bransjen. Det var kvalitet til fordel for kvantitet. Man betalte for kvalitet, og kundene foretrakk dette. Mye av bransjen ble drevet seriøst og man hadde et generelt fokus på kundens tilfredshet. Bransjen i Scandina-

via, etter mine undersøkelser, fikk i all hovedsak akvariefisk oppdrettet i Israel og Europeiske land i denne perioden. Eksempelvis oppdretterne i Israel hadde allerede da og har fortsatt strenge rutiner i sine anlegg. Det er blant annet 6 måneders karantene før de blir introdusert i anlegget. I disse anleggene bruker de avsalting for å produsere ferskvann som er rikt på mineraler. Det er også, etter mine observasjoner, også det som gir best tilvekst og trivsel hos arten. Alle anlegget er innendørs i kontrollerte former. Dette kaller man intensivt oppdrett. Slike anlegg krever en del ansatte, vannbytter og utgifter til føring. Fordelen er at man har langt større kontroll på sykdomsutbrudd og at tettheten av fisk per kubikk og dermed produksjonen er høy.

Utover 2000-tallet ble importen av akvariefisk fra Asia intensivert. Disse produsentene

har i all hovedsak ikke-kontrollerte anlegg utendørs som man kalles ekstensiv oppdrett.

Prinsippet var å produsere så billig som mulig. Altså var det kvantitet til fordel for kvalitet. Fisken var i stor grad mindre for å øke mengden som kunne sendes med flyfrakt. I slike anlegg blir fisk satt i store dammer.

Disse anlegget tar i litene grad hensyn til karantene. Man har også svært lite kontroll i et slikt anlegg. Tilveksten blir også svært variabel, og er avhengig av mange faktorer. I slike anlegg kan man i liten grad regulere.

Eksempelvis er vanntilførsel rett fra vannkilden (som regel elv) som er i nærheten, og det tilfører en rekke patogener (virus, bakterier og parasitter) rett inn i anleggene kontinuerlig. Dette skjer uten at man kan kontrollere dette. Med andre ord kan disse typen anlegg i liten grad kontrolleres og sykdomsutbrudd er vanskelig å unngå. Utfallet er at man får kvantitet og lite kvalitet. De er billige å drifte, men det går på bekostning av kvaliteten. Slike anlegg gir lav produksjon per kubikk vann sammenlignet med de intensive.

Dette har nok også påvirket hobbyen. Flere syntes det er vanskelig å ha molly-artene. De er av lavere kvalitet, og har ofte ikke fått optimale vannverdier i de ekstensive anleggene i Asia. Veksten er også svært dårlig ettersom mattilgangen er sporadisk. De blir også sårbare for bakterier, virus og parasitter, som disse anleggene utsettes for kontinuerlig.

Resultatet er små individer som er sårbare for sykdommer. De dra og med seg smitte fra anleggene til forhandler og til slutt til akvaristene. Når man i liten grad tilrettelegger for økt mineralinnhold i akvariet og mollyene

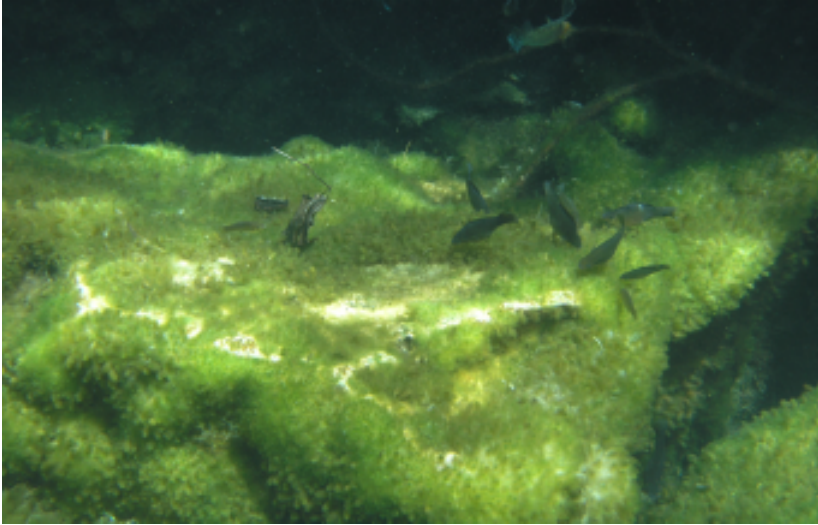
man kjøper i butikkene er av lav kvalitet, så vanskeliggjør det hold av disse artene. Dette tror jeg er en faktor som har medført lav interesse over lengre tid for disse artene i hobbyen.

Interessen hos de dedikerte

Det er generelt vært lav interesse blant entusiaster for naturvarianter av mollyartene. Få akvarister og forskere har reist på ekskursjoner til Mellom-Amerika for å utforske mollyarter. Det har vært et mye større fokus på høylandstannkarpene, som florerer i mengdevis i hobbyen. Dette er vel og bra.

Jeg tror også det at mange av disse artene er på randen av utryddelse eller svært sårbare har gitt dem enda større interesse. Til sammenligning er helhetsinntrykket av mollyene er mindre truet, og at de tilpasser seg mye lettere. Dette er en sannhet med visse modifikasjoner. For det finnes flere utrydningstruede mollyarter og samme art kan være helt ulik fra en elv til en annen. Er det da selve arten eller populasjonene som er viktige å bevare?

Noe som er en svært stor utfordring er at forskere har fått for lite forskningsmidler til å utforske disse artene. Pengene allokteres til andre mer kommersielt interessante eller spesielt sårbare arter. Dermed er denne komplekse slekten ikke tilstrekkelig utforsket. Man har stor kunnskapshull som fortsatt er ukjent. Man vet ikke nøyaktig hvilke arter som egentlig lever i de ulike landene i Mellom-Amerika. Et unntak er Mexico, som er relativt godt utforsket. Dette burde også være en pådriver til forskere på feltet. Forutsatt at de får midler til å gjennomføre forskningen.

Mollyerne ses ofte grasse alger på stenene

Oppsummering

Det er stor grunn til å kunne anta at mollyartene ikke er av like stor interesse som en del andre arter som følger av en rekke årsaker.

De er først og fremst litt krevende å holde friske over flere generasjoner hvis man ikke tilsette mineraler. De individene man har sett i handel har også vært av svært lav kvalitet.

Slik at få akvarister har vist interesse for dem. Det har også vært et begrenset utvalg arter i handel sammenlignet med den store variasjonen som finnes i naturen. Dermed har man heller ikke klart, slik jeg ser det, å få en tilstrekkelig interesse for disse artene blant akvarister over tid.

I tillegg har forskningsmiljøet ikke hatt spesielt stort fokus på disse artene. Det har vært få dedikerte forskere på feltet med begrensede midler fordelt på få land som Tyskland, Nederland, USA og Mexico. Det samme er

tilfellet innenfor de levendefødende organisasjonene som *Poecilia Scandinavia*. Det er få som har prøvd å få tak i naturvarianter. De som først har reist på ekskursjoner har stort sett vært ute etter andre arter. Spesielt mer sårbare og spesielle arter som er sjeldne.

Mollyene blir dermed en bifangst som man ikke har sett verdien i å ta vare på.

For meg personlig er dette svært spennende. Fordi det åpner opp et stort felt av ny kunnskap som foreløpig er ukjent. Gjennom min egen utdanning til biolog har jeg et ønske om å forsøke å øke fokus på disse artene.

Min mastergrad vil fokusere på mollyartene i Belize. Kanskje inn i fremtiden så kan vi skrive om historien, og se at disse spennende artene finnes i hobbyen og forskes på av flere dyktige forskere.

Billig fiskeruse fik fiskene ind

Tekst og foto: Redaktionen

Lidt tilfældigt fik jeg smidt en flok skiffiaer og guppyer i en udendørs palletank. Og med efteråret i sigte skulle fiskene ind. De var bare ikke til at fange.

Løsningen blev en simpel fiskeruse lavet ud

En pantflaske på 1,5 liter i plast til tre kroner (når du har drukket indholdet)

Skær den øverste del af flasken med en skarp kniv. Skær også selve åbningen af flasken af

Nu skulle du have disse stumper

af en pantflaske til danskvand. Pris tre kroner. + en stump snor. En skarp kniv er det eneste nødvendige værktøj.

Se på billederne nedenfor, hvordan den er lavet.

Lav et par huller i toppen. Fx tre huller så luften kan boble ud, når du skal sænke den ned i akvariet. I det fjerde hul binder du snoren i, så du kan hejse fangsten op uden at få våde fingre. Stop toppen af flasken omvendt ind

Smid rusen ned i akvariet. Slap af og se hvad der sker

Her er fangsten efter fem minutter, syv stk. pygmaeus. Endda flere af de hunner, der normalt undgår net tet

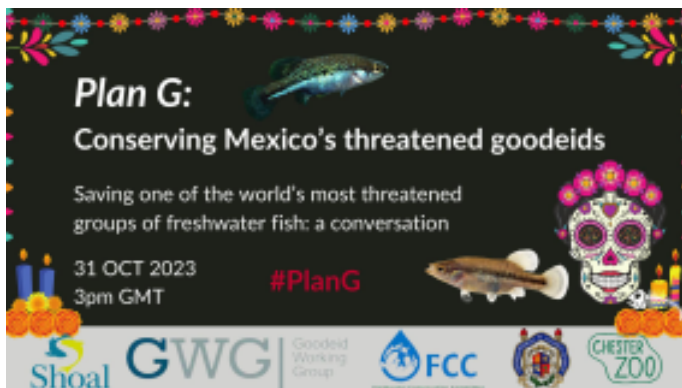
Og selve åbningen - den skal du gemme til næste nummer af bladet, hvor vi fortæller, hvad den kan bruges til

Artstestførerens side

Plan G

Tekst: Michael Winther

Tirsdag d. 31.10.23 blev der afholdt et webinar -åbent for alle med interesse for goodeider og artsbevarelse.

På dette webinar lanceredes "Plan G - Action plan for the conservation of Mexico's good-eid fishes 2023-2033". Plan G er en ambitiøs tiårs plan for bevarelse af goodeider og good-eide-habitater. Plan G er skabt af et samarbejde mellem mange instanser og foreninger, bl.a. GWG, Shoal, Chester Zoo, Re:Wild, Semarnat, IUCN.

Paul Bamford fra Chester Zoo i England præsenterede planens omfattende mål og delmål.

Efter Paul Bamford fortalte Michael Köck fra GWG (Goodeid Working Group) om samarbejdet mellem private hobbyfolk, zoologiske haver og universitetet i Morelia.

Biologen Arely Ramírez-García fra universitetet fortalte om generationsplaner af *Zoogoneticus tequila* og *Skiffia francesae*.

Perla Carolina Espinoza Gomes fortalte om Guardianes del Rio Teuchitlán, om arbejdet med at involvere lokalbefolkningen i beskyt-

telse af naturen i og ved Rio Teuchitlán.

Desuden talte også Topiltzin Contreras-MacBeath fra FCC, University of Morelos og IUCN-medlem, Harmony Patricio fra Shoal og Becky Goodwin fra Chester Zoo.

Især Perla's præsentation var interessant for en naturvejleder som mig. Man har formået at engagere lokalbefolkningen, børnehaver, skoler, kirken m.fl., i naturplejen og beskyttelsen af biodiversiteten i Rio Teuchitlán. På billederne kunne man med al tydelighed se at de gør en forskel for floden og for de gendannede *Zoogoneticus tequila* og *Skiffia francesae*.

Med Plan G er fremtidsudsigterne for Mexico's truede goodeider nu betydeligt lysere.

Selvfølgelig kun hvis det lykkes at føre planen ud i livet, men det brede samarbejde og viljen er et kæmpe skridt fremad.

Hvis du ikke fik deltaget i webinarret kan du finde et link til det på Poecilia.org.

Kontingent, abonnement og sponsorbidrag

Du får besked pr. E-mail, når du skal forny kontingent og om hvordan du betaler via PayPal eller bank.

Alle medlemmer har adgang til bladet online via www.poecilia.org.

Ønsker du et trykt blad, så skal du tilkøbe et abonnement.

Husk at du altid kan tilføje abonnement og sponsorbidrag.

Hvis du ikke er medlem af Poecilia Scandinavia, så meld dig ind via www.poecilia.org.

Kontakt os, hvis du vil give en hånd med arbejdet eller har gode idéer til aktiviteter i Poecilia Scandinavia

FORMAND

Kai Qvist
Randers, DK
formand@poecilia.org

NÆSTFORMAND

Kim Walther
Frederikssund, DK
naestformand@poecilia.org

SEKRETÆR

Rune Evjeberg
Hundvåg, NO
[Sekretaer@poecilia.org](mailto:sekretaer@poecilia.org)

KONTAKTPERSONER

(udenfor bestyrelsen):

KASSERER / REGNSKABSFØRER

Kai Qvist
Randers, DK
kasserer@poecilia.org

Kontaktperson Norge

Dag Leonard Fjeldstad
Aksdal, NO
norge@poecilia.org

Kontaktperson Sverige

David Rabelius
Linköping, SE
Sverige@poecilia.org

Kontaktperson Færøerne,

Vakant
faroya@poecilia.org

Redaktionen

Michael Winther
John K. Christensen
blad@poecilia.org

Artstlistefører

Michael Winther
artliste@poecilia.org

Udenlandskontakt

Kim Walther
naestformand@poecilia.org

Webmaster

webmaster@poecilia.org

WWW.POECILIA.ORG

Internationale ungeføderweekender i Skandinavien og mulighed for at deltage i andre internationale arrangementer

Gode råd
om at holde
fiskene

Poecilia Bladet,
der udkommer
fire gange
om året

Følg Poecilia
Scandinavia på facebook

www.facebook.com/groups/2349952710

Bevaringsarbejde for
ungefødende fisk

Bevaringsarbejde
for ungefødende
fisk i tæt kontakt
med lokale

Poecilia
Scandinavia er
mange ting

Arts- og
medlemslister
på hjemmesiden
- kun for
medlemmer

ISSN 0349-7380

9 770349 738001 >